

Zwart-wit denken is mensen eigen. We denken in tegenstellingen. Man versus vrouw, vreemd tegenover eigen, christen versus moslim, jong tegenover oud, Amsterdam tegenover Rotterdam, autochtoon versus allochtoon. **Polarisaties werken in op de identiteit van mensen.**

Dat hoort er bij – *it's natural* – maar het kan ook extreme (gewelddadige) vormen aannemen. Dan hebben we inzichten nodig, goede antwoorden en een polarisatiestrategie.

Om polarisatiedynamiek te kunnen doorgronden is het van belang om te werken vanuit kennis over:

- › drie basiswetten
- › vijf rollen
- › vier game changers

Drie Basiswetten

- › **Polarisaties zijn gedachtenconstructies** – We denken op basis van indelingen en tegenstellingen, die alleen geldig zijn als we ze belangrijk maken. Wij-zij denken zit 'tussen de oren'.
- › **Polarisatie heeft brandstof nodig** – Polarisaties bestaan alleen als we ze zelf voeden. De voeding of brandstof voor polarisatie komt van uitspraken over de identiteit van de tegenpolen.
- › **Polarisatie is een gevoelsdynamiek** – Praten over de identiteit van de ander – vaak met de nodige retoriek – is voor een deel rationeel, voor een groter deel irrationeel. Dit zorgt voor onmacht. De dynamiek is niet beheersbaar.

Vijf rollen

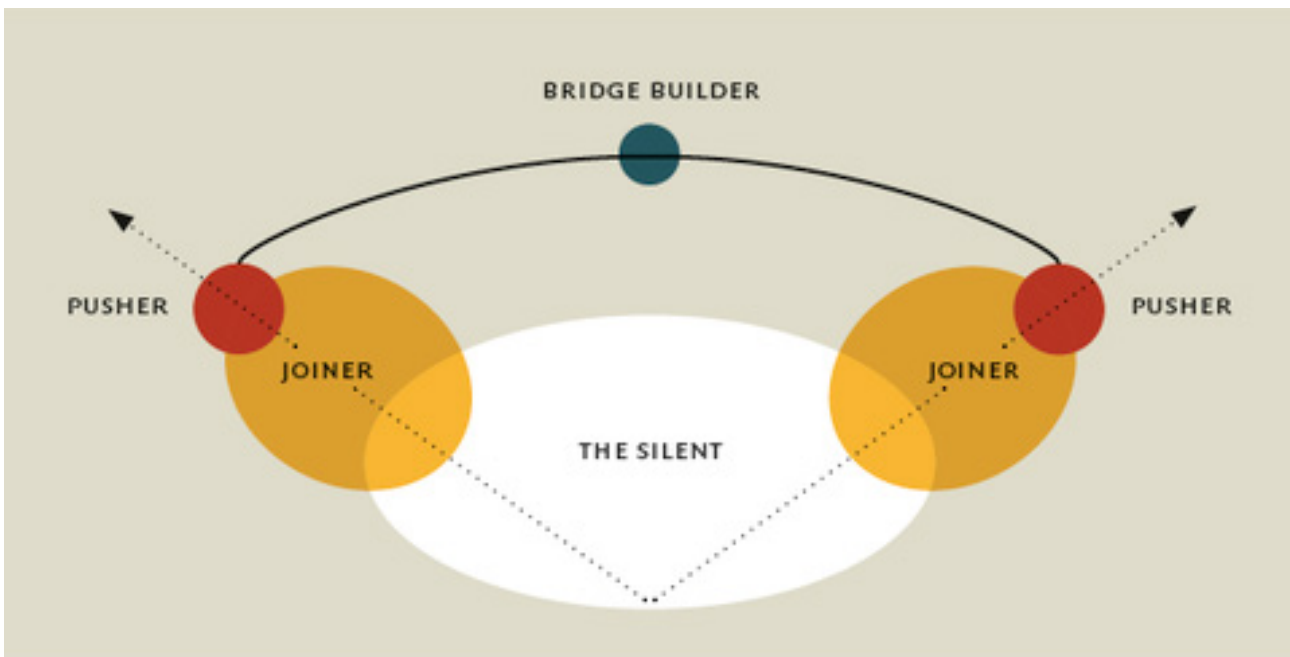
In een polarisatie is een beperkt aantal rollen te onderscheiden.

- › **Pusher** – Iedereen herkent de pusher, de persoon die op één van de polen acteert. Deze pusher levert brandstof voor de polarisatie.
- › **Joiner** – Doet mee met de pusher, maar altijd minder extreem.
- › **The Silent** – Staan in het midden, neutraal, onverschillig of genuanceerd.
- › **Bridgebuilder** – Stelt zich boven de partijen op. Soms effectief, maar soms maakt de bruggenbouwer het met de beste bedoelingen alleen maar erger.
- › **Scapegoat** – De zondebok moet het bij een extreme polarisatie ontgelden.

Game Changers

Een polarisatiestrategie zet je op langs ijkpunten; game changers.

- › Verander de **doelgroep**, investeer in en focus op het midden in plaats van de polen.
- › Verander het **onderwerp**, van de tegenstelling in identiteiten – naar een vraagstuk van het midden.
- › Verander van **positie**, van de bruggenbouwer boven de partijen naar het midden (*betrokken en bemiddelend*).
- › Verander de **toon**, moraliseer niet, ga niet in op de schuldvraag.

©BartBrandsma

www.polarisatie.nl

Veel succes!